آینده احتمالی سهمیه‌های کنکور از کاهش و ساماندهی تا بازنگری حدنصاب

کنکور سراسری هرساله با مسائل متعددی غیر از تست زدن داوطلبان مواجه است. تغییرات پی‌درپی قوانین و مقررات مربوطه، اضافه و کم شدن شرایط در ثبت‌نام و انتخاب رشته، کاهش و افزایش ظرفیت‌های پذیرش دانشجو و تنوع سهمیه‌های متعدد از مسائلی هستند که هرساله داوطلبان با آن مواجه هستند.

در سال‌های اخیر موضوع سهمیه‌های متعدد در کنکور سراسری و پذیرش دانشجو از این طریق به یکی از موارد بحث داوطلبان و خانواده‌های آنها بدل شده است تا جایی که در حاشیه برگزاری نوبت کنکور سراسری ۱۴۰۴ خانواده‌های داوطلبان خواستار پیگیری وزیر علوم در این‌باره شدند و تأکید کردند که سهمیه‌های متعدد عدالت آموزشی را خدشه‌دار می‌کند.

اما مسئولان معتقد هستند ادراک و تصوری که از سهمیه وجود دارد خیلی بیش از واقعیت است و سهمیه‌های کنکور تنها سهمیه ایثارگری نیست بلکه انواع مختلف سهمیه به مناسبت‌های مختلفی که در کشور رخ داده، ایجاد شده است.

با این همه به گفته مسئولان آموزش عالی، رئیس‌جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی درخصوص اصلاح سهمیه‌های کنکور و دانشگاه‌ها به وزارت بهداشت و علوم دستور داده است و اصلاح سهمیه‌های ورودی دانشگاه‌ها یکی از طرح‌های مشترک دو وزارتخانه علوم و بهداشت تعیین شده و از ماه‌های گذشته در دست بررسی این وزارتخانه است.

در حال حاضر در کنکور سراسری سهمیه‌های مختلف شامل «سهمیه مناطق»، «سهمیه رزمندگان، ایثارگران و خانواده شهدا»، «سهمیه مناطق محروم»، «سهمیه داوطلبان آزمون سراسری در مناطق درگیر بلایای طبیعی (سیل، زلزله و...)»، «سهمیه داوطلبان شهرستان‌های جنوب استان کرمان (جیرفت، عنبرآباد، کهنوج، رودبار جنوب، قلعه گنج و منوجان) و شهرستان بشاگرد در استان هرمزگان»، «سهمیه داوطلبان شهرستان ابوموسی در استان هرمزگان» و «سهمیه بهیاری» می‌شود.

تعدد سهمیه‌ها و میزان حدنصاب‌های پذیرش نشان می‌دهد که این ساماندهی باید در تنوع آن صورت گیرد. در همین زمینه ابوالفضل واحدی معاون آموزشی وزارت علوم تأکید کرد: سهمیه‌های کنکور بسیار متنوع و با تعداد زیاد بود. طرح‌های مطالعاتی انجام شده و براساس تکلیف قانونی که به وزارت علوم داده شده بود و با هماهنگی وزارت بهداشت پیشنهاد مربوط به سهمیه‌ها آماده شده و به دولت ارائه شده است و تعداد سهمیه در طرح ساماندهی کاهش یافته است.

همچنین پیش از این مشاور آموزشی رئیس‌جمهور گفته بود: سهمیه مناطق سه‌گانه و مناطق محروم درست کار شده است. همچنین ذات سهمیه ایثارگران و رزمندگان و جانبازان درست است ولی هرچقدر از جنگ تحمیلی دور شدیم، کج‌سلیقگی انجام شده است.

نامبرده یادآور شد: در حال حاضر ۳۰ درصد دانشجویان رشته‌های برتر پزشکی از طریق سهمیه‌ها پذیرش می‌شوند و این میزان برای رشته‌های لوکس عدد بالاتری است. در حال حاضر سهمیه ایثارگران، رزمندگان، جانبازان جداگانه دیده شده‌اند ولی پیشنهاد این است که همه سهمیه‌ها با هم به صورت مجموع دیده شوند.

رئیس سازمان سنجش آموزش کشور نیز درباره برخی از جزئیات بازنگری سهمیه‌های کنکوری تحت عنوان عدالت آموزشی، گفت: درخواست ساماندهی سهمیه‌های کنکور سراسری در شورای عالی انقلاب فرهنگی مطرح شد و مسئولیت آن برعهده معاونت آموزشی وزارت علوم قرار گرفت.

وی درباره تغییرات احتمالی در این ساماندهی گفت: برای این طرح مطالعاتی، یک نظرسنجی انجام شد و بررسی تطبیقی از حوزه‌های مختلف صورت گرفت. ساماندهی سهمیه‌ها را در تمام مواردی که متنوع نیز هستند انجام دادند. این طرح به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه شده است.

رئیس سازمان سنجش آموزش کشور یادآور شد: نکته مهم این است که برخی سهمیه‌ها به صورت اسمی وجود دارند اما منسوخ شده‌اند. حدود ۱۸ سهمیه کنکوری داشته‌ایم که برخی از آنها متعلق به زمان دیگری بودند و پس از آن که شرایط تغییر کرد این سهمیه‌ها همچنان باقی مانده و از دستور کار خارج نشده‌اند. برخی از آنها به نظر می‌رسد که دیگر زمانشان گذشته است.

وی گفت: نکته دیگر متناسب‌سازی سهمیه با تعداد متقاضیان است لذا ساماندهی، جمع‌بندی و ساده‌سازی برای سهمیه‌ها صورت می‌گیرد.

ضمن اینکه وزیر علوم درباره تأکید رئیس‌جمهور مبنی‌بر رسیدگی به موضوع سهمیه‌های کنکوری با مشارکت وزارت علوم و وزارت بهداشت گفت: شورای عالی انقلاب فرهنگی وزارت علوم را موظف کرد که به بازنگری در سهمیه تحت عنوان عدالت آموزشی بپردازد. مطالعات این موضوع انجام شده است و پیش‌نویس به رئیس‌جمهور به عنوان رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی تقدیم شده و در نوبت بررسی شورا قرار دارد که پس از بررسی به صحن شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌آید. طبق مصوبه جلسه ۲۰۹ شورای ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۶ شهریور ۱۴۰۳ شرکت‌کنندگان متقاضی سهمیه مناطق در آزمون سراسری سال جاری با توجه به ملاک‌های زیر جزو یکی از سهمیه‌های مناطق ۱، ۲ و ۳ محسوب شده و در کارنامه نتیجه اولیه آنان لحاظ شده است.

- برای داوطلبان نظام آموزشی جدید ۶-۳-۳ بخش محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر دبیرستان (پایه دهم تا دوازدهم)

- برای داوطلبان نظام ترمی واحدی و سالی واحدی آموزش متوسطه، بخش محل اخذ مدرک تحصیلی دوره پیش دانشگاهی و دو سال آخر دبیرستان

- برای داوطلبان نظام قدیم آموزش متوسطه، بخش محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر دبیرستان یا هنرستان در صورتی که بخش محل اخذ مدرک تحصیلی داوطلبان سهمیه مناطق، متفاوت باشد، سهمیه داوطلب، بخش محل اخذ مدرک تحصیلی منطقه مرفه‌تر (حتی یک سال از سه سال) تعیین می‌شود.

- فارغ‌التحصیلان مقطع کاردانی (فوق‌دیپلم) پیوسته آموزشکده‌های فنی و حرفه ای، براساس بخش محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر دوره دبیرستان و یا هنرستان (سال اول، دوم و سوم دبیرستان و یا هنرستان)، جزو یکی از سهمیه‌های مناطق ۱، ۲ و ۳ محسوب می‌شوند.

- داوطلبانی که حداقل دو سال از سه سال آخر تحصیل در دوره متوسطه و یا سال آخر دوره متوسطه خود را در خارج از کشور گذرانده‌اند، جزو سهمیه منطقه ۳ محسوب می‌شوند.

- سهمیه مناطق برای داوطلبان طلاب سطح یک حوزه‌های علمیه، بر اساس بخش محل اخذ مدرک سه سال آخر سطح یک حوزه تعیین می‌شود. در صورت تفاوت بخش این سه منطقه، سهمیه براساس بخش منطقه مرفه‌تر (مطابق سایر داوطلبان) لحاظ می‌شود.

- همه داوطلبان معلول (بینایی، شنوایی، جسمی حرکتی، آسیب گفتار و زبان، تکاملی رشد (اتیسم) و اعصاب و روان) جزو سهمیه منطقه ۳ محسوب می‌شوند.

- سهمیه ۲۵ درصد ایثارگران شامل: «همسر و فرزندان شهدا و مفقودالاثران»، «آزادگان و همسر و فرزندان آنان»، «جانبازان ۲۵ درصد و بالاتر و همسر و فرزندان آنان» است. ۲۵ درصد از ظرفیت هر کدرشته محل، به این سهمیه اختصاص می‌یابد.

- سهمیه ۵ درصد ایثارگران شامل: «جانبازان زیر ۲۵ درصد و همسران و فرزندان آنان» و «همسر و فرزندان رزمندگان با حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه» است. ۵ درصد از ظرفیت هر کدرشته محل، به این سهمیه اختصاص می‌یابد.

براساس آئین‌نامه اجرائی مشمولین سهمیه پنج درصدی، ابتدا همانند سایر داوطلبان در سهمیه مناطق و آزاد گزینش می‌شوند و در صورت عدم قبولی، با شرایط ایثارگران در سهمیه ایثارگر ۵ درصد و سپس در خالی‌مانده ظرفیت سهمیه ایثارگران ۲۵ درصد گزینش می‌شوند.

- ایثارگران (اعم از ایثارگران مشمول ظرفیت ۲۵ درصدی و یا ۵ درصدی) برای قبولی در هر کدرشته محل، باید حداقل ۷۰ درصد نمره آخرین فرد پذیرفته شده گزینش آزاد در آن کدرشته محل را کسب کنند.

- سهمیه رزمندگان شامل رزمندگان (با حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه) است. حدنصاب نمره برای این داوطلبان ۷۵ درصد نمره گزینش آزاد در کدرشته محل مورد نظر است.

سهمیه خانواده شهدا شامل: پدر، مادر، خواهر و برادر شهید است.

داوطلبان سهمیه ایثارگران، علاوه بر سهمیه ایثارگران همانند سایر داوطلبان در سهمیه منطقه خود نیز گزینش می‌شوند و سهمیه مناطق آنها نیز در کارنامه ملاک انتخاب رشته درج می‌شود.

داوطلبان شاهد و ایثارگر که می‌توانند از این سهمیه استفاده کنند می‌توانند الف) همه رشته‌های مقاطع کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته دوره‌های نوبت دوم دانشگاه‌های دولتی تحت پوشش وزارتخانه‌های علوم و بهداشت. ب) همه رشته‌های مقاطع کاردانی و کارشناسی دانشگاه، دانشکده‌ها و مراکز آموزش عالی فنی و حرفه ای. ج) همه رشته‌های مقاطع کاردانی و کارشناسی با آزمون دانشگاه آزاد اسلامی. د) همه رشته‌های مقطع کارشناسی پردیس‌های علوم پزشکی تحت پوشش وزارت بهداشت و دانشگاه آزاد اسلامی (با پرداخت شهریه). هـ) رشته‌های گردشگری و هتلداری مقاطع کاردانی و کارشناسی دانشگاه جامع علمی کاربردی. و) همه رشته‌های مقاطع ارشد پیوسته و دکتری حرفه‌ای همه دانشگاه‌ها را انتخاب کنند.

سایر رشته‌ها، مقاطع و دانشگاه‌هایی که در این بند آورده نشده حائز شرایط بهره‌مندی از خدمات آئین‌نامه نمی‌شوند.

- بر اساس مصوبه سال ۱۳۷۲ حداقل ۴۰ درصد از ظرفیت کدرشته محل‌های ناحیه ای، قطبی و کشوری دوره روزانه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی واقع در استان‌های ایلام، بوشهر، چهارمحال‌وبختیاری، سیستان‌وبلوچستان، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، لرستان و هرمزگان به داوطلبان بومی این استان‌ها اختصاص می‌یابد.

- براساس مصوبه سال ۱۳۹۲ پذیرش ۳۰ درصد دانشجوی بومی از محل اصلاح قانون عدالت آموزشی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در راستای تربیت و تأمین نیروی انسانی بومی مورد نیاز مناطق محروم کشور، مصوبه مربوط را اجرا می‌کند. تبصره: تغییر رشته و یا انتقال پذیرفته‌شدگان این سهمیه ممنوع است.

بر اساس مصوبه سال ۱۳۹۸ و مصوبات پیش از آن، حداکثر ۵ درصد مجموع ظرفیت دوره روزانه دانشگاه‌های واقع در استان‌های درگیر بلایای طبیعی به صورت مازاد بر ظرفیت در رشته‌های موردنیاز و پیشنهادی استانداری‌ها پس از تأیید شورای سنجش و پذیرش دانشجو، به داوطلبانی که شهر یا بخش «محل اقامت» یا «محل اخذ مدرک تحصیلی سال آخر دوره متوسطه» یا «محل اخذ مدرک تحصیلی سال ماقبل آخر دوره متوسطه» و یا «محل اخذ مدرک تحصیلی دو سال ماقبل آخر دوره متوسطه» در یکی از شهرها یا بخش‌های درگیر بلایای طبیعی اختصاص داده می‌شود.

این سهمیه زمانی اختصاص خواهد یافت که بلایای طبیعی موجب خسارت‌های جانی و مالی شود به طوری که این خسارت‌ها عملاً موجب وقفه و خلل در تحصیل دانش‌آموزان شود.

پذیرش در این کدرشته محل‌ها مستلزم کسب حدنصاب ۸۰ درصد گزینش آزاد و در رشته‌های پزشکی، داروسازی و دندانپزشکی کسب حدنصاب ۸۵ درصد گزینش آزاد خواهد بود.

مدت اعتبار سهمیه برای هر منطقه درگیر بلایای طبیعی، حداکثر ۳ سال است. در سال اول وقوع بلایای طبیعی، توسط سازمان سنجش اقدام می‌شود.

برای تخصیص سهمیه در سال دوم و یا سال سوم از زمان شروع اختصاص سهمیه برای آن منطقه، در صورت تصویب شورای سنجش و پذیرش دانشجو، اقدام خواهد شد.

بر اساس مصوبه سال ۱۳۸۸ و سایر مصوبات، داوطلبان بومی شهرستان‌های جنوب استان کرمان (جیرفت، عنبرآباد، کهنوج، رودبار جنوب، قلعه گنج و منوجان) که حداقل ۲ شهر از ۴ شهر «محل اخذ مدرک تحصیلی سال آخر»، «محل اخذ مدرک تحصیلی سال ماقبل آخر»، «محل اخذ مدرک تحصیلی دو سال ماقبل آخر» و «محل تولد» آنها یکی از شهرهای فوق باشند، می‌توانند کدرشته‌های اختصاصی این شهرستان‌ها را از بخش‌های مربوط در دفترچه انتخاب کنند.

پذیرفته‌شدگان مشمول تسهیلات این سهمیه باید متعهد شوند که به مدت دو برابر مدت تحصیل در مناطق محروم استان خود خدمت کنند.

براساس مصوبه سال ۱۳۸۷ مبنی‌بر اختصاص سهمیه برای داوطلبان شهرستان ابوموسی، ۴۰ درصد از ظرفیت پذیرش رشته‌های تحصیلی دانشگاه‌های استان هرمزگان، به این دسته از داوطلبان اختصاص دارد. البته کسب حدنصاب ۷۵ درصد گزینش آزاد الزامی است. تبصره ۱- ملاک بومی جهت استفاده از این سهمیه، سکونت مستمر به مدت ۳ سال در شهرستان ابوموسی، است. تبصره ۲- چنانچه داوطلبان واجد شرایط حدنصاب لازم را در رشته‌های دانشگاه‌های استان هرمزگان کسب نکنند، به صورت ۱۰۰ درصد در دانشگاه پیام‌نور ابوموسی جایابی و معرفی می‌شوند.

براساس مصوبه سال ۱۴۰۳ سهمیه ویژه بهیاران به مدت ۵ سال در رشته‌های کارشناسی پیوسته پرستاری، تکنولوژی اتاق عمل، هوشبری و فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی به میزان حداکثر ۵ درصد از ظرفیت هر یک از کدرشته محل‌های کارشناسی این رشته‌ها، در هر یک از دوره‌های روزانه و غیرروزانه (به جز رشته محل‌های مخصوص مناطق محروم، بلایای طبیعی، دارای تعهد خدمت و بورسیه) به صورت کدرشته محل‌های مستقل به بهیاران واجد شرایط اختصاص می‌یابد.

سهمیه‌های کنکور در دو بخش «تقسیم ظرفیت رشته‌های کشوری» و «تقسیم ظرفیت رشته‌های بومی» اعمال می‌شوند.

نحوه تقسیم ظرفیت رشته‌های کشوری: ظرفیت هر رشته محل از نوع رشته‌های کشوری، بعد از کسر سهمیه ایثارگران (۲۵ درصد و ۵ درصد) به نسبت شرکت‌کنندگان هر یک از سهمیه‌ها (مناطق یک، دو، سه و خانواده شهدا) به کل شرکت‌کنندگان در هر گروه آزمایشی، تقسیم می‌شود.

نحوه تقسیم ظرفیت رشته‌های بومی: هر کدرشته محل در آزمون سراسری دارای ظرفیتی است. ظرفیت هر کدرشته محل پس از کسر ۲۵ درصدی و ۵ درصدی سهمیه ایثارگران، با توجه به نوع گزینش رشته در دوره‌های مختلف توزیع می‌شود:

در رشته محل‌هایی که نوع گزینش آنها بومی (قطبی، ناحیه ای، استانی) بوده، حدود ۲۰ درصد ظرفیت به داوطلبان آزاد و مابقی آن به نسبت تعداد شرکت‌کنندگان هر یک از سهمیه‌های مناطق یک، دو، سه و خانواده شهدا در بوم مربوطه (قطب، ناحیه، استان) به تعداد کل شرکت‌کنندگان آن بوم در هر گروه آزمایشی اختصاص می‌یابد.

براساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در هر کدرشته محل مربوط به رشته‌های پرمتقاضی دوره روزانه ۴۰ درصد از ظرفیت باقی مانده پس از کسر سهمیه‌های ایثارگران، به داوطلبان آزاد اختصاص می‌یابد.

ظرفیت خالی مانده سهمیه ۲۵ درصدی ایثارگران به داوطلبان دارای سهمیه ۵ درصدی ایثارگران (جانبازان با جانبازی کمتر از ۲۵ درصد و همسر و فرزندان آنان، همسر و فرزندان رزمندگان با حداقل ۶ ماه حضور داوطلبانه در جبهه) تعلق می‌گیرد و درصورتی که بازهم این ظرفیت خالی بماند، در مابقی آن داوطلبان به صورت آزاد (بدون توجه به سهمیه و بومی گزینی) و تنها براساس ملاک نمره کل نهائی بالاتر پذیرش می‌شوند.

اگر سهمیه ۵ درصد ایثارگران خالی بماند، خالی مانده این ظرفیت به تمام داوطلبان به صورت آزاد (بدون توجه به سهمیه) اختصاص می‌یابد.

به نقل از مهر، به سامان رسیدن سهمیه‌های مختلف دانشگاه‌ها موضوعی است که در صورت تحقق عدالت آموزشی را محقق می‌کند. یکی از نکات طرح، متناسب‌سازی سهمیه با تعداد متقاضیان است. موضوعی که بسیاری از داوطلبان به آن اشاره دارند که با وجود برخی ظرفیت‌هایی که برای سهمیه درنظر گرفته شده، متقاضیان واجد شرایطی که بتوانند حدنصاب‌های فعلی را کسب کنند، بسیار کمتر از میزان ظرفیت اعلامی است و در واقع دیگر داوطلبی با آن مشخصات وجود ندارد که بتواند از سهمیه استفاده کند از این‌رو دیگر نیازی به وجود آن سهمیه در کنکور نیست.

موضوعی که مسئولان آموزش عالی بارها به آن اشاره کرده‌اند نیز موید آن است که افزایش میزان حدنصاب پذیرش در رشته‌های تحصیلی مختلف به‌ویژه رشته‌های تحصیلی پرطرفدار در سهمیه‌ها می‌تواند این موضوع را به عدالت آموزشی نزدیک‌تر کند. در حال حاضر حدنصاب‌ها از ۷۰ درصد تا ۸۵ درصد متغیر هستند و به نظر می‌رسد این موضوع نیز یکی از نکات مهم طرح تغییر حدنصاب‌ها باشد. نکته دیگر درباره سهمیه‌های کنکوری زمان اعمال آن است. در حال حاضر سهمیه‌ها در زمان انتخاب رشته اهمیت دارند و پس از این داوطلبانی که مجاز به انتخاب رشته شدند تحت تاثیر این سهمیه‌ها انتخاب رشته می‌کنند و به نظر می‌رسد اکنون بیش از هر زمان دیگری داوطلبان در انتظار تصمیم نهائی شورای عالی انقلاب فرهنگی هستند تا بدانند در صورت به نتیجه رسیدن طرح ساماندهی سهمیه‌ها، این موضوع از کدام کنکور اجرائی می‌شود.

چاپ بیش از ۷۰۰ عنوان کتاب توسط نشر دانشگاهی

رئیس مرکز نشر دانشگاهی گفت: مرکز نشر دانشگاهی در سال ۱۴۰۳ بیش از ۷۰۰ عنوان کتاب چاپ اول و نشر الکترونیک منتشر کرده است.

رئیس مرکز نشر دانشگاهی وزارت علوم تحقیقات و فناوری در نشست خبری در این مرکز اظهار کرد: این مرکز در سال ۱۳۵۹ با مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی تاسیس شد تا به تولید محتوای علمی دانشگاهی بپردازد. در سال ۱۳۸۳ نیز به وزارت علوم ملحق و از آن زمان به یکی از مراکز پژوهشی وابسته به این وزارتخانه تبدیل شد.

رئیس مرکز نشر دانشگاهی تصریح کرد: رسالت این مرکز براساس اساسنامه، تولید کتاب‌های درسی و محتوای علمی دانشگاهی است. خوشبختانه از آغاز فعالیت‌های خود، این ماموریت را به خوبی انجام داده‌ایم و بسیاری از کتب درسی که در دانشگاه‌ها تدریس می‌شود، از آثار مرکز نشر دانشگاهی است.

وی ادامه داد: ماموریت دوم مرکز بر اساس اساسنامه، تولید آثار فاخر علمی مانند فرهنگ واژگان و مجموعه‌های علمی است که به ترویج علم در سطح جامعه کمک می‌کند. در همین راستا، اساسنامه جدید مرکز نیز در سال ۱۴۰۲ تصویب و تجدید شد.

این مقام مسئول درخصوص سومین ماموریت مرکز نشر دانشگاهی، که حفظ و پاسداشت زبان فارسی به عنوان زبان علم در دنیاست، گفت: در راستای انجام این ماموریت، کتابی تحت عنوان «گونه علمی زبان فارسی» منتشر کردیم که در سال ۱۴۰۲ رونمایی شد. این کتاب با حضور وزیر وقت علوم و اصحاب رسانه معرفی شد و بازتاب بسیار خوبی در سطح جامعه داشت.

وی افزود: کتاب «گونه علمی زبان فارسی» به عنوان یکی از منابع علمی مهم در ایران شناسی در مراکز علمی خارج از کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد و در وزارت علوم نیز به عنوان منبع درسی دانشگاهی معرفی شده است.

حسن سودمند در ادامه به استفاده از فناوری‌های نوین در نشر کتاب‌های دانشگاهی اشاره کرد و گفت: کتاب‌های منتشر شده توسط مرکز نشر دانشگاهی به سمت چندرسانه‌ای شدن پیش رفته‌اند. به عنوان مثال، کتاب «پژوهش نویسی» که اخیراً منتشر شده، علاوه‌بر متن، فایل‌های صوتی و تصویری دارد که با اسکن کد QR در اختیار دانشجویان و اساتید قرار می‌گیرد و به تفهیم مطالب کمک می‌کند.

وی افزود: این اقدامات بخشی از فعالیت‌های مرکز نشر دانشگاهی است که هدف آن، ترویج علم و گسترش استفاده از زبان فارسی به عنوان زبان علم در سطح بین‌المللی است.

حسن سودمند، رئیس مرکز نشر دانشگاهی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، در ادامه سخنان خود اظهار داشت: معاونت آموزشی وزارت علوم در دو فاز جداگانه به مرکز نشر دانشگاهی سفارش تولید ۸ کتاب را داده است که بر اساس آخرین سرفصل‌های مصوب وزارت علوم آماده می‌شود. تاکنون ۷۰درصد از این کتاب‌ها تولید و چاپ شده‌اند و باقی‌مانده آنها به زودی به پایان خواهد رسید و تحویل معاونت آموزش داده می‌شود. این همکاری‌ها قطعاً ادامه خواهد داشت و از مزایای زیادی برخوردار است.

وی افزود: اولین مزیت این همکاری‌ها، صرفه‌جویی در هزینه‌هاست. کتاب‌ها دیگر در گیشه فروش نمی‌مانند و به سرعت در اختیار مخاطبان قرار می‌گیرند، که این امر به نوبه خود باعث صرفه‌جویی در بیت‌المال خواهد شد. دومین مزیت این است که تولید کتاب‌ها هدفمند می‌شود؛ به این معنا که دیگر هر کتابی تولید نمی‌شود. در گذشته ممکن بود برخی کتاب‌ها بدون هدف مشخص چاپ شوند، اما اکنون تنها کتاب‌هایی تولید می‌شود که مطابق با نیازهای واقعی علمی و دانشگاهی هستند.

رئیس مرکز نشر دانشگاهی درخصوص جایگاه علمی این مرکز در سطح کشور اظهار داشت: اکثر کتاب‌های مرکز نشر دانشگاهی به چاپ‌های متعدد رسیده‌اند. به عنوان نمونه، برخی از کتاب‌های ما بیش از ۸۰ تا ۹۰بار تجدید چاپ شده و هر سال به طور مرتب تجدید چاپ می‌شوند. این امر نشان‌دهنده مرجعیت علمی مرکز نشر دانشگاهی است.

وی همچنین به رتبه مرکز نشر دانشگاهی در ارزیابی پژوهشگاه‌ها اشاره کرد و گفت: در ارزیابی سال ۱۴۰۱ که توسط مؤسسه آی‌سی‌مرکز منتشر شد، مرکز نشر دانشگاهی رتبه تک‌رقمی هشتم را کسب کرد و توانست جایگاه بسیار بالایی در مقایسه با دیگر پژوهشگاه‌ها به دست آورد. یکی از معیارهای این ارزیابی، مرجعیت علمی بود که خوشبختانه مرکز نشر دانشگاهی در این زمینه بسیار موفق عمل کرده و اخیراً به مراتب پویاتر و مؤثرتر شده است.

سودمند در ادامه به فرآیند پذیرش کتاب‌ها در مرکز نشر دانشگاهی اشاره کرد و توضیح داد: ما فرآیند پذیرش کتاب‌ها را به‌طور کاملاً علمی و دقیق انجام می‌دهیم. نرخ پذیرش کتاب‌ها در مرکز نشر دانشگاهی کمتر از ۱۰ درصد است. یعنی از هر ۱۰ کتابی که به دست ما می‌رسد، تنها یک کتاب پذیرفته می‌شود. این فرآیند با داوری‌های علمی و مستقل از سوی دو داور انجام می‌شود و در مراحل مختلف، کتاب‌ها براساس معیارهای دقیق علمی بررسی می‌شوند.

وی افزود: اگر در مرحله اول شورای پژوهشی، کتاب استانداردهای لازم را نداشته باشد، رد می‌شود. سپس در صورت تأیید، به دو داور مستقل ارسال می‌شود. در نهایت، نتایج داوری مجدداً در شورای پژوهشی بررسی می‌شود و اگر کتاب از نظر علمی آماده انتشار باشد، به مرحله ویراستاری و صفحه‌آرایی می‌رود. اگر نظر داوران متقاعدکننده نباشد و کتاب از نظر علمی قابل پذیرش نباشد، آن کتاب رد خواهد شد. این مقام مسئول تأکید کرد: ما افتخار نمی‌کنیم به اینکه آمار ردی بالاست، اما این آمار نشان‌دهنده کیفیت بالا و دقت در پذیرش کتاب‌ها است. در واقع، ما معتقدیم که این کتاب‌ها باید منابع علمی دانشگاهی با بالاترین استانداردها باشند و اگر در این مسیر دقت نداشته باشیم، ممکن است در نهایت نتایج غیرعلمی به دست آید. وی گفت: برنامه‌های مختلفی در مرکز نشر دانشگاهی در حال انجام است که در فرصت‌های آینده به آنها اشاره خواهم کرد.

حسن سودمند، رئیس مرکز نشر دانشگاهی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، در ادامه صحبت‌های خود درباره نمایشگاه کتاب تهران گفت: بحثی که در حال حاضر داریم، بحث نمایشگاه کتاب است. همان‌طور که مطلع هستید، سی و ششمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران از هفدهم تا بیست و هفتم اردیبهشت ماه در مصلای امام خمینی(ره) برگزار خواهد شد. مرکز نشر دانشگاهی امسال حضور بسیار فعالی خواهد داشت و در سالن ناشران دانشگاهی، غرفه ۹۹ در خدمت علاقه‌مندان به کتاب خواهیم بود. وی افزود: در این نمایشگاه، بیش از ۵۰ عنوان کتاب چاپ اول و ۷۵ عنوان کتاب چاپ‌های مجدد عرضه خواهد شد. این کتاب‌ها منابع علمی معتبر و با کیفیتی هستند که ان‌شاءالله در معرض دید علاقه‌مندان قرار خواهد گرفت. سودمند درخصوص برنامه‌های ویژه مرکز نشر دانشگاهی در نمایشگاه کتاب توضیح داد: در حاشیه نمایشگاه، دو نشست تخصصی برگزار خواهیم کرد. یکی از این نشست‌ها، رونمایی از چند کتاب جدید در حوزه ریاضی است. مرکز نشر دانشگاهی شش گروه پژوهشی تخصصی دارد: گروه علوم پایه، گروه فنی مهندسی، گروه کشاورزی و منابع طبیعی، گروه علوم انسانی، گروه بهداشت و پزشکی، و گروه بین رشته‌ای. وی در ادامه گفت: قبل از پذیرش مسئولیت من، گروه‌های پژوهشی مرکز نشر دانشگاهی تقریباً غیر فعال بودند؛ اما ما این گروه‌ها را فعال کرده‌ایم. زیر هر گروه، کمیته‌های تخصصی ایجاد کرده‌ایم، به‌عنوان مثال در گروه علوم انسانی کمیته‌های زبان‌های خارجی و ادبیات و عرفان داریم. از همکاران هیئت علمی دانشگاه‌های مختلف برای همکاری استفاده کرده‌ایم و کتاب‌هایی که این گروه‌ها تولید می‌کنند، به نوعی خوراک کتاب‌های ما را تأمین می‌کنند. همچنین این گروه‌ها در داوری کتاب‌ها نیز ما را یاری می‌دهند.

این مقام مسئول افزود: گروه ریاضی، که یکی از گروه‌های فعال مرکز نشر دانشگاهی است، امسال سه چهار عنوان کتاب جدید دارد که در نمایشگاه رونمایی خواهد شد. به عنوان نمونه، کتاب «هندسه دیفرانسیل مقدماتی» که چاپ اول آن در سال ۱۴۰۳ بوده و کتاب «بررسی تفکر در ریاضیات» و «گروه‌های خطی و کاربردهای آن» از جمله این آثار هستند. همچنین کتاب «هندسه محاسباتی» که اثر شایسته تقدیری در چهل و دومین دوره جایزه کتاب سال شناخته شد، در نمایشگاه معرفی خواهد شد. وی همچنین به موفقیت‌های مرکز نشر دانشگاهی در حوزه جوایز اشاره کرد و گفت: مرکز نشر دانشگاهی بیش از ۲۰۰ عنوان کتاب عنوان‌دار دارد و بسیاری از این کتاب‌ها جوایز مختلفی را کسب کرده‌اند. به عنوان مثال، در تاریخ و سابقه خود، چند ۱۰ کتاب شایسته تقدیر و برنده جوایز مختلف مانند انجمن ناشران دانشگاهی و وزارت جهاد کشاورزی و منابع طبیعی دریافت کرده‌ایم. یکی از این کتاب‌ها، کتاب «دانش توحید کلزا در ایران» است که در سال ۱۴۰۲ به عنوان کتاب سال جهاد کشاورزی معرفی شد.

حسن سودمند تأکید کرد: تمامی این فعالیت‌ها نشان‌دهنده حضور فعال مرکز نشر دانشگاهی در عرصه‌های علمی و فرهنگی کشور است و نشان می‌دهد که مرکز ما در تولید آثار علمی و پژوهشی با کیفیت، همواره به دنبال ارتقای سطح علمی جامعه دانشگاهی و پژوهشی کشور است.

حسن سودمند، رئیس مرکز نشر دانشگاهی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، در ادامه صحبت‌های خود با اشاره به برخی پروژه‌های بزرگ این مرکز گفت: یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های ما در حال حاضر، تولید مجموعه کتب کشاورزی و منابع طبیعی است. گروه کشاورزی بیش از ۵۰۰ نویسنده دارد که در این پروژه مشارکت کرده‌اند. این مجموعه یک مجموعه هشت‌جلدی است و هر جلد به یک مبحث خاص از مباحث کشاورزی می‌پردازد. هر کتاب در این مجموعه، اثر مشترک اساتید دانشگاه، محققان وزارت جهاد کشاورزی و کارشناسان این حوزه است.

وی افزود: امیدواریم که تا سال ۱۴۰۴، دو عنوان از این کتاب‌ها تولید نهائی شده و روانه بازار شود. کارهای مقدماتی انجام شده و ویرایش‌ها در حال انجام است. گرد هم آوردن ۵۰۰ نفر پژوهشگر، استاد دانشگاه و نویسنده قطعاً کار سخت و طاقت‌فرسایی بوده است، اما سرگروه‌های محترم این مجموعه موفق به انجام این کار شدند. ما نیز تا حد امکان از پژوهشگران محترم حمایت کرده‌ایم تا بتوانیم آثار فاخر که یکی از ماموریت‌های مرکز نشر دانشگاهی است را تولید کنیم.

سودمند در ادامه به رونمایی از کتاب‌های چندرسانه‌ای اشاره کرد و گفت: یکی دیگر از کتاب‌هایی که در نمایشگاه رونمایی خواهد شد، کتاب چندرسانه‌ای «پژوهش‌نویسی» است. این کتاب علاوه‌بر متن، فایل‌های صوتی و تصویری نیز دارد و به صورت دو زبانه منتشر می‌شود. این کتاب هم به زبان فارسی و هم به زبان انگلیسی ارائه خواهد شد. هدف از این کتاب آشنایی علاقه‌مندان با اصطلاحات پژوهش‌نویسی و اصول آن است که می‌تواند برای دانشجویان و محققان بسیار مفید باشد. رئیس مرکز نشر دانشگاهی درخصوص فرآیند تولید کتاب‌های دانشگاهی گفت: «تولید کتاب، به ویژه در مقیاس کتاب‌های درسی دانشگاهی، فرآیندی زمان‌بر است. ابتدا باید نیازسنجی انجام شود و کتاب با آخرین تغییرات سرفصل‌های مصوب وزارت علوم مطابقت داشته باشد. پس از آن باید نویسنده‌ای با صلاحیت و صاحب‌نظر در آن حوزه پیدا شود. این مراحل هر کدام زمان‌بر است. ما از اواخر سال ۱۴۰۲ شروع به کار کرده‌ایم و خوشبختانه پنج عنوان کتاب اکنون تکمیل شده‌اند و سه عنوان دیگر در فاز دوم در حال کار است. ما امیدواریم که در آینده نزدیک این سه عنوان نیز تکمیل شود.

سودمند در پاسخ به سؤالی در مورد بهینه‌سازی قیمت کتاب‌ها گفت: این نکته بسیار مهمی است که شما اشاره فرمودید. گاهی اوقات از ما انتقاد می‌شود که چرا کتاب‌های ما قیمت بالایی ندارند. رقبای ما و ناشران دیگر نیز به این موضوع اشاره می‌کنند که کتاب‌های ما خیلی ارزان است. در واقع، فلسفه ما در این زمینه این است که ما به عنوان یک مرکز نشر دانشگاهی، هدف اصلی‌مان ارتقای سطح علمی و پژوهشی کشور است. به همین دلیل، سعی می‌کنیم کتاب‌هایمان را با قیمت‌های مناسب و بهینه عرضه کنیم تا دانشجویان و مخاطبان علمی بتوانند به راحتی به منابع علمی دسترسی داشته باشند. وی افزود: البته، این سیاست باعث شده که کتاب‌های ما در مقایسه با دیگر ناشران قیمت پایین‌تری داشته باشند، اما ما همچنان در تلاشیم